

Szerkesztőség:

Rimaszombat, Pokorágyi-utca
40-ik szám — Ide intézendő a
lap szellemi részét érdeklő
minden közlemény és levelezés

Bélyegtelen levelet nem fogadunk el.

Kéziratot nem adunk vissza.

Az előfizetés díja:

Egész évre . . . 8 korona.
Fél évre . . . 4 korona.
Negyedévre . . . 2 korona.

GÖMÖR-KISHONT

VÁRMEGYEI KÖZLÖNY.

MEGJELENIK HETENKINT EGYSZER: CSÜTÖRTÖKÖN.

Kiadó-hivatal:

Rimaszombat, Pokorágyi-utca
1. szám a. a. könyvnyomdában.
— Ide intézendők a kiadó hiva-
talt illető előfizetés, hirdet-
mény, nyilttér és egyéb felszó-
lalások.

A hirdetés díja:

Egy háromhasabos petitsor tér-
fogata 12 fillér.
Bélyegdíj minden beiktatás
után 60 fillér.

Nyilttér:

Egy sor 40 fillér.

Előfizetést elfogad a „Gömör-Kishont“ kiadóhivatala, nemkülönben minden hazai postahivatal, az előfizetés legcélszerűbben posta-utalvány útján eszközölhető. — **Hirdetést csak a kiadóhivatal vesz fel.**

Füstkarikák.

(Köznyelvi és közegyetértés.)

Álmodjunk megint!

Ha a budapestieknek lehet, miért ne lehetne nekünk is, kisvárosiaknak? Ha a fővárosi sajtó álmodozhat társadalmi összeolvadásról ott, ahol legalább is háromféle arisztokráciának (a szelleminek, a pénzbelinek és a vérbelinek) kell az aranyos szarvacskáit letördelni előbb, hogy egyik a másikat fel ne öklelje: miért ne álmodozhatnánk mi, boldog gömöriek, boldog szombatiak, akik között semmiféle arisztokrácia nincs, akik mindannyian egyforma szegények és egyforma demokraták vagyunk.

És húzunk ezerfelé.

Nem minden küzdelem és érdekharez nélkül a régi Kishont igénytelen, de iparüzésben szinte páratlan módos, boldog kis Kubinja — Rimaszombat — székhelyévé erősödött híres Gömörvármegyének. Dávid legyőzte Góliátot, a Rimate a Sajómentét.

Azóta pedig pihen babérain.

Mint a küzdelemben minden virtusát ellegényelte volna; vagy mint maga is meg-hökkent volna a nagy felmagasztaltatástól, visszatért előbbi rustikus életmódja folytatásához, s tudomást sem látszik venni arról, hogy immár — saját akaratából — egy nagy kiterjedésű intelligens vármegyének közigazgatási és szellemi gócpontja.

Szellemi?

No ez nem! De minden kelléke meg van hozzá s így kötelessége, hivatása, sőt érdeke is, hogy azzá legyen.

Gömörvármegyének — geográfice vevén a dolgot — természetes központja nincs. Különböző irányból délnek lejtő völgyei végezetre mind a Sajóba torkollanak ugyan, de a teljes testvériséget csak Putnok határában pecsételik meg,

ahol pedig már Borsod uralma kezdődik s a Gömöré csak végződik.

A mesterséges központot, Rimaszombatot kell tehát minden felhasználható eszközzel megnövelni, megerősíteni s központi hivatásának teljesítésére minél alkalmasabbá tenni. Ez nemcsak Rimaszombatnak érdeke és kötelessége. Érdeke és kötelessége Gömörvármegyének is. Mert különben egy történhető államcsinálás esetén úgy szét-szednek bennünket, kit Kassához, kit Miskolc-hoz, kit Losonczhoz, hogy nekünk csak . . . a késő bánat marad.

Vessük hát össze az erőinket, hogy vármegye és város együtt teremtsék meg e tekintélyes s hazafiúi misszióra is rendeltetett törvényhatóságnak az erős és illendő székhelyet.

Mert — beszéljünk őszintén — Rimaszombatos városunk már nagy áldozatokat hozott azért, hogy Gömörvármegyének székhelye lehessen. Ellenben Gömörvármegye, hogy mennyit tett idáig Rimaszombatos városiért: azt az öt ujjunkon is el tudnók számlálni. Pedig Rimaszombatos se nem nagy város, se nem gazdag város s nagyon rá-férne legalább az erkölcsi támogatás.

Félre ne értsen senki bennünket. Nem vád akar ez lenni, csak egy utmutató sugár a következő irány kifejlődéséhez.

Velünk nem helyi érdek mondatja ezt. Lapunk első sorban Gömörvármegye érdekeit szolgálja s csak azon belől a Rimaszombatot.

De kénytelenek vagyunk — adott program-munkához híven — ilyen egyenesen beszélni, mert mind szembeszökőbbé válik az az eltagadhatatlan valóság, hogy sem anyagi, sem kulturális tekintetben, mióta Rimaszombatos megyei székhely lett is, valami nagy haladás benne nem mutatkozik, s hogy ennek fő szerző oka az a nagy hidegvér, az a feltétlen közömbösség, melylyel vármegye és helybeli polgárság a kátyuba süppedt szekeret szemléli. Hogy nem akad egy bátor le-

gény, meg egy erős legény: egyik, aki közé vágna a lovaknak, hogy „előre;“ a másik, a ki neki vetné vállait a lócsnek, hogy a szegény lovaknak segítsen. Hogy a bátor legény ki legyen, az a jövő titka, de hogy az erős legény a vármegye volna, azt ki se kell találni.

Mert világosan és rossz hasonlatok nélkül szólva, ha ez a kölcsönös hidegvér tovább is megmarad, félő, hogy Rimaszombatos az egész központiságból csak annyi haszna kerül, hogy polgársága (ad normam: Casino) „olvasóköri lényűvé“ fejlődik s ugyanakkor ősi foglalkozásából s azzal együtt ősi erkölcséből is a felismerhetetlenségig kivetkőzik.

Pedig mi szeretnők, hogy Rimaszombatos ne csak dijnokokat neveljen a hazának, hanem dijnokság nélkül boldoguló hasznos polgárokat is. Hogy Gömörvármegye ne csak intelligens embereket szolgáltatson Rimaszombatosnak, de egyik főfaktora legyen az *intelligens társadalmi élet* megteremtésének is.

Lehet-e ez?

Minden lehet erős akarattal és okos szervezkedéssel.

Rimaszombatos városának ez idő szerint — sajnos — nincs vezető embere és nincs vezérlő elve sem.

Vezérlő elvet könnyű találni, de meggyőzni az érdekelteket annak igaz voltáról s azután átültetni az életbe: ez a nehéz. Ez a vezérelv — tekintve e városnak népességét, multját, viszonyait, fekvését, környezetét — nem lehet más, mint ez: *az ipar tett emberré, az ipar tart is meg.* Erről az utról Rimaszombatos polgárságának nem szabad letérni, a műhelyt az irodával felcserélni. De hogy ezen az uton a mai megváltozott viszonyok között is célhoz érjünk, annak csak egy módja van: ne hagyjuk egymást! *Szövetkezzünk!* E szóban, s e tényben rejlik az erő és a siker. S mert vezető embere Rimaszombatos-

TÁRCSA.

„Mert hát tetszik tudni!“

(Photographia.)

Szólóbe jár ki gyakran . . .
„Mert hát tetszik tudni“
Pipáját szivja makrán . . .
Mert hát tetszik tudni . . .
Otthonról hoz szalonkát . . .
Gugyit, bort, turót, sonkát . . .
Mert hát tetszik tudni . . .!

„Jól beült a vásár . . .
Mert hát tetszik tudni
Hizlaltunk is tíz mázsán
Felül tetszik tudni!
Kukuricza, bab, lenese . . .
Szóval — volt jó szerenese . . .
Mert hát tetszik tudni!“

Haza csak este tér meg . . .
Mert hát tetszik tudni . . .
Sora ez a jó vérenek
A mint tetszik tudni . . .
De seprőt fog az anyjuk . . .!
S van „Csip-csap!“ no de hagyjuk!
Többit . . . tetszik tudni!

A suba.

Irta: MÓRA ISTVÁN.

Sarudi Márton feleszántó, Viczmádné tekintetes asszonynak a feleszántója! Arra való ember is egészen. Mert igaz, tisztakezü, becsületes ember, amellet józan, mindenbelátó, dolgos. Aztán van nekie három felnőtt fia, markos, erős legények, akik itt nevedtek föl a Viczmádné-tanyán, hát úgy is teszi-veszi az mind a dolgot, mint aki otthon van, maguknak dolgozik. Csak jobb ez így, mintha árendába adná tekintetes asszonyom a földjét, holmi gyütt-ment, mindenféle embernek, aki azon

volna, hogy mentül jobban kiszorítsa vetőföldnek, rétnek, legelőnek, mindennek a zsírját.

No meg az is, hogy akkor nem ő volna a gazda tovább, hanem az árendás, — akár azt is megtehetné, hogy be se eresse a tanyadúlón. Még így, ha felezésre, sétaképpen vagy ahogy úgy, kimegyen: olyan tisztelettel szolgálják, úgy megkeresik minden kedvét, hogy örül a lelke is.

Hanem hogy Sarudi Mártonnak se lehet panasa. Ha ügyben-bajban idebejár, ha tojást, vaját, mézet, koránti csirkét, mit hoz, az az első szava a tek. asszonynak: — No, gyűjjön be Márton, be a szobába.

És belediktál egy pohár fűszerszámos pálinkát. Hiába szabadkozik, hogy nem szokott ő itallal élni. — No csak igya meg, nem olyan ez, mint a koresmabeli.

Aztán leülteti. Hogy áll a buza? Hát a jószág? Kel-e már a liba? Csak egy kicsit szikkadna, lehetne már tavaszi alá is szántani, ugy-e? Meg hogy a gyerekek? Elsőbb csak így általában, aztán egyenkint: a Misa, a Náci, a Gábor? Azonközben beleeröltet még egy pohár italt.

— Hát tekintetes asszonyom, alássan kérem, mikor gyün ki?

— Ojjé, Márton, majd a husvétba. Tudja ez a márczius, ez nem nekem való, hideg is, szeles is, az ut is rossz, ugy-e rossz?

— Nem tulságosan, kérem szépen. A közepe, akit az őszszel igazítottak az kátyus, hanem a széle az már megverődik.

Ahogy beszélgetnek, imhol belibben a másik szobából a kisasszony. Deli, szép, harminez esztendő ményecske biz az már, gyermeke is van három, de csak kisasszony az most is a Márton szívében. És nézd, mindjárt megösméri, pedig jó öt esztendeje, hogy itt volt az urával.

— Adjon Isten Márton bácsi!
— Fogadj isten, lelkem, kisasszonyom.
— Hogy vannak, Márton bácsi?
— Hála legyen az istennek, lelkem kisasszonyom: vergődünk.

— Hát Örzse néni?
— Az is, köszönöm kérdéseit.

Oszt hogy ő is kérdezzen valamit, megtudakolja, hogy hát az otthonvalók? Meg hogy odaföl Pesten mikor volt esső? Az isten áldja meg a tövit, nem kell pedig már abbul egy szem se, nem birjuk elvetni az árpát. Buesuzóban a kisasszony önt neki még e pohár pálinkát.

— Nem, kisasszonyom, lelkem sok lesz.
— Dehogy lesz, Márton bácsi, nézze az én kedvemért.

Márton bácsi hozzá teszi, hogy: no megver az asszony, tudom, de már a kisasszony kedvéért mégis csak megiszom. És megissza.

Mikor a kocsira fölül, akkor veszi észre, hogy de fene ital volt ez. Olyan édesforma, de azért tüzel ám ugyanesak. Kár is volt meginni az utolsó pohárral.

Hát biz az kár volt csakugyan. Mivelhogy a tizenkétbörös, kétesztendő, hatvan fityos subájába került az ital nekie. Olyan formásan tulniillik, hogy az a három pohár pálinka összebeszél odabelül és addig izgatta-bizgatta Sarudi Márton, míg a negyediket is meg nem itta, de itt már a nagy-utczavégi kis koresmában. Szopogatta, szopogatta, meg is tejezte, — s az alatt az utczán le-emelték a lovakról a subát.

Előbb csak úgy tűnősködött, hogy: nene csak tán nem? De aztán, hogy bement a koresmába, hogy hátha bizony se ott se találta, elfehéredett, ki is józanodott, a bizonyosságtól:

— Ellopták a subámat . . .
Az emberek, — mindenféle ösmeretlen népség, — összeszaladtak. Ki sopánkodott, ki káromkodott, ki meg nevetett. A koresmáros pedig szabadkozott, hogy jajh, ő nem hibás, ő csak azért teletős, a mi portáján belül történik.

— Hanem 'szen még semmi sem bizonyos. Csak idején kell jelenteni: meg lesz az. Kapjon kend kocsira hamar, futtasson a biztoshoz, tegyen kend jelentést.

Sarudi Márton a kocsidoldalba kapaszkodva gondolkozott. Nem volt már sápadt, hanem majd kicsattant az ábrázata a pirosságtól: a szegénynek a pirosságtól. Az a gondolat kergette, zaklatta a vérét, hogy: te Sarudi Márton, te — hova leszl, ha kitudódik, hogy ellopattad a subádat: ellopattad, míg korbelykodtál, — te vén bold, te részeges, te . . .

nak nincs, jöjjön segítségére a vármegye, annak közelebről itt élő intelligenciája s érdeklődésével és böles tanácsaival segítse közelebb céljukhoz e város polgárait. Másrészt pedig gyámolítsa e várost amaz eddigi sikertelen törekvése megvalósításában, hogy valamely életrevaló és sok száz embernek keresetet adó gyári iparág ennek háttárában megtelepíthessék.

Mellesleg megjegyezzük, hogy azok a tiszteltreméltó férfiak, a kik erős akaratúak a polgári olvasóköri palotát emeltek, áldott tevékenységüket ebben az érdekbem is értékesíthetnék. Második alapítójává lehetnének akkor e városnak, míg így? . . . munkájuk jótékony hatása legalább is kétséges.

De hát ez csak az anyag. Hát a szellem? Arról sem felejtkezünk meg.

Hogy társadalmi életünk téli álmodat alszik, erről már nem is panaszkodunk. Ez így van, esudálatos, mindenütt, még Budapesten is. A nehéz megélhetés, a társadalmi összejöveteleket nehezítő sok sallang és hiuság-e az oka? nem keressük. Csak konstatáljuk, hogy így van. De a mi nincs így másutt, nincs így még egy valamirevaló faluban sem, a hol legalább néhány ur család lakik: az a nemesebb szellemi szórakozásnak és épülésnek teljes hiánya. Színházunk nincs. Felolvasásokat nem rendezünk. A kaszinó nem lelki meleget és szellemi szikrákat árasztó tűzhely, hanem könnyebb és értéktelebb szórakozásokat szolgáló helyiség, (egyetemben a polgári körrel, a melynek pedig az volna első sorban a hivatása, hogy a közügyek s a polgárság boldogulásának eszközeiről eszméket cseréljen, terveket érleljen.)

Mit akarunk?

Összehozni talán a különböző társadalmi rétegeket? Nem, ezt nem akarjuk. Nem is tartjuk szükségesnek, sőt sok tekintetben káros igyekezetnek, a mi csak a kapaszkodást, az erején felül való költsékesztést és a saját sorsával s a többi társadalmi osztályokkal való elégtelenséget táplálná a polgárság kebelében. A kiknek más a műveltségi körük, más a gondolatviláguk, mások a lelki szükségük, más az életmódjuk: azok különben sem érznek magokat jól egymás társaságában.

Hanem! . . .

Az u. n. honoratior és földbirtokos osztály, — a melyből áll kivétel nélkül Rimaszombat és vidéke intelligenciája — hogy szükségét ne érezze legalább koronként az egymással való közvetlenebb érintkezésnek s valami nemesebb, szellemi munkásokhoz, inkább lelki életet élő valóságokhoz illő, irodalmi és művészeti szórakozásnak: azt legjobb akaratunk mellett sem bírjuk elhinni.

De csak vergődünk, csak duzzogunk, csak kritizálunk és a kivételre nincs, a ki valami módot ajánljon.

Ime, mit találtunk Szabolcsvármegyében.

Ez a kurucz vármegye — 1897-ben — szobrot emelt a nagy Bessenyeinek Nyiregyházán. (Ez a hála a múltért.) Azután társaságot

És ez a szegény sugta neki, hogy [mit mondjon a kocsmárosnak feleletül, mikor már fönt ült a kocsin. — Nohát, én nem jelentgetem. Áldja meg az Isten vele, aki elvitte.

Aztán Szinte jókedvű formán ütötte föl a fejét, mint akinek valami okos gondolata támadt:

— Hohó emberek, — olyan mintha be se hoztam volna a subámat. Az istenecsese nem is tudom, nem maradt-e odaki a tanyán . . .

Pedig az inai reszketek a bizonyosságtól.

Avval megcsapokta a lovakat.

*

Hanem, hogy lemondott volna az elveszett subáról, arról szó nincs. Meglehet az még. Meg is lenne okvetlen, csak egy kicsit ráérőbb ember volna, hogy utána nézhetne. Nem most, dehogy is most, hiszen nincs az a bolond tolvaj, aki imé holnapután már abban menjen a nagymisére, — hanem idővel.

Ambátor, hogy az a gazember, a ki elvitte, mielőtt világosan a nyakába kerítené, a mennyire-annyira kiveszi a formájából, az tudnivaló. Elsőbbit is, tekintet nélkül arra, hogy megárt a sodrott selyemmel varott cifrájának, bekeni az egészét éret, avas zsírral, amitől csunya színtelensárga lesz. A gallérjáról leszedi a körmököt, ha még úgy szereti is a körmögallért. Ékes akasztógombját tüze veti s esetlen fagombot varr a helyébe, — és rajta hál, hogy hadd legyen mentül gyűröttebb, mennél viselettebb.

Hanem mindegy, ha csak szücs kezébe nem kerül a ki vagy egy bőrt kivét belőle, vagy újra szegi, újra kerekíti, megismeri azt azért Sarudi Márton ezert közül is. Szücs kezébe pedig alig adja a kutya, mert abból baj lehet.

A miket pedig mondtam, olyan változtatások azok csak, mintha valaki a lopott birgének levágja a farkát, behasítja a fülét, vagy egy-két fogát megcsorbítja. Azért megösmerszik az az abhog értő szemnek első pillantásra. A hogy a birgének és minden más istenteremtésének nem lehet meghamisítani a járását, a feje hordozását, a teste arányait, a bégésit, a tempóit, azoképp a kendőzött subának is megmarad az ő egyénisége.

Teszem: a tizenkét bőr közül melyiknek mekkora

alakított a Bessenyei nevére ugyanott. (Ez a reménység a jövőre.) A társaság célul tűzte ki magának a közművelődés szolgálatát, felolvasások rendezését, a színdarabok gyámolítását s a vármegye csekélyszámu tírpák népiskolájában a magyar nyelv terjesztését. Tehát közművelődési és társadalmi célok szolgálatára szervezkedett. S e célból nemcsak Nyiregyháza, de egész Szabolcsvármegye intelligenciáját egyesítette kebelében.

S vajjon a mit Nyiregyháza megeselekedhetett Szabolcsal karöltve, nem cselekedhetné meg Gömör és Rimaszombat?

Hiszen cselekszi is.

Mi is szobrot emelünk a Bessenyeinél még nagyobb Tompának. Egyesületet is szervezhetnénk az ő nevére nevezve. De ugyan minek? Mikor van már nekünk régen szép sikerrel munkálkodó közművelődési egyesületünk. Fordítsunk hát egyet a nyiregyháza alapszabályán, s ha ők egy irodalmi és társadalmi egyesületet közművelődési célokkal is felruháztak, mi meg a mi közművelődési egyesületünket állítsuk viszont társadalmi célok szolgálatába is. Jobban mondva tegyük igazi közművelődési egyesületté, hogy az ne csak kiseddévők és idegenajku iskolák magyarosítására szorítkozzék csupán, (bár ez szent, magasztos cél, mert a magyar nyelvvel a testvériség érzetét is terjeszti hegyeinkben és völgyeinkben), hanem gyámolítson színügyet, rendezzen felolvasásokat, irodalmi és művészeti estélyeket vagy más e fajta összejöveteleket, s ilyen módon a saját tagjai lelki szükségének kielégítéséről és szellemi szórakoztatásáról is gondoskodjék.

Reméljük, hogy ez óhaj nem leend pium desiderium, hisz annak haszna Rimaszombatra és Gömörvármegyére nézve elmaradhatatlan és kiszámíthatatlan!

A gömörmezei orvos-szövetség megalakulása.

Gömörvármegye orvosi testületének csaknem háromnegyed része találkozót adott f. hó 9-ére Rimaszombatban, hogy a városháza tanácstermében tartandó értekezleten a vármegye orvosi kara szövetségre lépjen s megalkossa az országos orvosi szövetség gömörmezei fiókját.

Már megemlékeztünk lapunkban röviden az orvos-szövetség céljáról és feladatáról, s most, mikor már a szövetség létrejöttét konstatáljuk, örömmel üdvözljük vármegyénk orvosi testületét az egyesülés és szövetség terén. Legfőbb ideje, hogy az orvosi szociális és hivatásbeli ügyek rendeztesse, s a kérdések megoldására első sorban a szövetséget tartjuk hivatottnak.

Valószínű, hogy a szövetség alapját képezi a létesítendő országos orvosi nyugdíjintézménynek is, amire szintén nagy szükség van, mert ha valaki, úgy az orvos, ki egész életét hivatásának gondos, lelkiismeretes betöltésére szentelte, s e közben testi épsége, sőt élete folyton veszélyeztetve van, méltán megérdemli, hogy munkakép-

az ő lányéktoldása, hány bőr szélességeit fogja el a vállbőr, hogy és hány ráncot vet hátul, hányat oldalt, azontul minden bőrnek meg vannak a maga befesthetetlen barkái, melyek, még ha az egész subát feketére fested is megtetszenek, alkotván minden bőrön más-más figurákat.

Szó sincs róla, mondom, hogy meg ne ösmerné, csak olyan ráérő ember volna, hogy utána járhatna. De ha nem járhat is utána, ami alkalom adódik, azt kihasználja. Ilyen a heti piac, a vásár, a eselészögödés ideje, vagy mikor a kukkosok esapatoznak és ilyen, most téli időn a nádvágás.

Ez különösen. Nem mintha a nádat subában aratnák, hanem a Péteri télyan bolond messze van minden emberlaktá tartománytól, hogy este-reggel, oda-onnan bizony nem igen mén el senki se, még a nádban tart, hát ott annyi a suba, mint az ember.

Sarudi Márton is eljött nádat vágni a három fiával. Le ugyan nem vágott csak egy szálát is, hanem a nagy ebadta tolokaszájával jött-ment, siblátolt egyik esapattól a másikhoz.

— Hát kend, csakugy passziózik?

— Ugy ám hé. Ott a három fiam, azok jobban bírják.

— Pedig kend is fölfegyverkezett.

— Föl ám. Várom a jó szerencsét, hátha rókára akadok a nádban.

— Csak nem sütné kend rá a tolokaszát?

— Dehogy nem, ha az isten akarja, tudod . . .

A nádatarás harmadnapján, kenyerezéskor, azt mondta Sarudi Márton a három legényfiának:

— Gyerekek, megvan a suba. Az én subám.

— Azok felegráltak.

— No csak esitt.

— Hun van?

— Az elébb gyürte maga alá Kettős Antal. Hanem tik csak maradjatok úgy, ahogy vagytok, föl se is álljatok, — hanem ha megüt, akkor gyertek.

A középső fiu a fejét rázta:

— Nem jó lesz. Tán egyikünk kísérhetné kendet.

Mondja az öreg:

— Mondom, ne. Ugy akarom, hogy senki se tudjon semmit se, ha lehet.

Avval esendeskén odaballagott Kettős Antalhoz,

telensége esetén vagy aggkorára nyugdíjat élvezzen.

A folyó hó 9-ikén megtartott alakuló értekezleten jelen voltak: Dr. Löcherer Tamás, dr. Szabó Károly, dr. Fodor Béla, dr. Lichtschein Adolf, dr. Zehery István, dr. Kármán Aladár, dr. Csesznok Pál Rimaszombatból, dr. Kalebrenner Hugó Helpáról, dr. Maurer Arthur, dr. Hajcsi Sándor Rozsnyóról, dr. Bleyer Leo Nyústyáról, dr. Schwarcz Márk Tiszolczeről, dr. Danis János Balogról, dr. Kres Gyula Vashegyről, dr. Tóthy János Jolsváról, dr. Basilidesz Károly Ratkórol, dr. Mesko Miklós és Schwirian Janos Dobsináról, Pazar Andor Tornallyáról, Schwarcz Armin és dr. Urszinyi Gyula Putnokrol, dr. Kengyel János Csetnekről.

Dr. Löcherer Tamás — az értekezlet összehívója — bejelenté, hogy a megyei orvosokhoz küldött felszólítás folytán részben írásban, részben szóval valamenynyen hajlandóknak nyilatkoztak a szövetség fiókjába való belépésre, kivéve dr. Borszék Armin és Köhler Viktort.

A megalakulásnak tehát semmi sem állván utjában, felszólítja a jelenvoltagekat, hogy az értekezlet vezetésére korelnököt válasszanak, kik is dr. Lichtschein Adolft korelnökké, dr. Csesznok Pált pedig korjegyzővé kérték fel. Tájékoztató felolvasatott az orsz. orvosi szövetség alapszabályai, melyek meghallgatása után elnök kérdést intéz az értekezlethez, vajjon helyesnek és szükségesnek látják-e a szövetség megalakítását. A jelen voltak egyhangú kedvező nyilatkozata folytán elnök a szövetség megalakulását határozatként kimondja és felhívja az értekezletet a tisztikar: egy elnök, két alelnök, egy vagy két jegyző, pénztárnok és 9 tagból álló választmányak, az alapszabályok értelmében, titkos szavazás útján való megválasztására.

Dr. Löcherer Tamás egy indítványt terjeszt elő, mely szerint leginkább célravezetőnek és a szövetség érdekében állónak tartja, hogy a fiókszövetség élén mindig a legidősebb orvos álljon. Az értekezlet ezt indítványt élénk ellenvetésekkel fogadta és állást foglalt dr. Maurer Arthur azon indítványa mellett, hogy az ügyben már eddig is tevékenyen szereplő és az elnöki állás betöltésére teljesen hivatott dr. Löcherer Tamás válasszassék egyhangulag elnökké. A kérdést titkos szavazás útján oldották meg. A szavazatszedő bizottságba dr. Maurer Arthur, dr. Szabó Károly, dr. Kalebrenner Hugó és dr. Kres Gyula küldettek ki. Az alakuló értekezlet jegyzőkönyvének hitelesítésére pedig az elnök dr. Zehery István és dr. Kármán Aladárt küldte ki.

A szavazás eredménye volt, hogy az elnöki állásra dr. Löcherer Tamás 23 szavazatot nyert, s így az értekezlet zajos és lelkes éljenzéssel elfoglalta az elnöki széket s szép szavakkal mondott köszönetet a belé helyezett bizalomért, melynek megfelelni és azt továbbra is kiérdemelni teljes erejéből igyekezni fog.

Alelnökké választottak: dr. Maurer Arthur 15 és dr. Kalebrenner Hugó 12 szavazattal. Mindketten ígéretet tettek, hogy a szövetség érdekeit mindenben előmozdítani fogják, s ha erejük gyengül, átadják helyüket — Jegyzökké: Dr. Kármán Aladár 23, dr. Hajcsi Sándor 12 szavazattal választottak. Utóbbi személyes tekintetből nem vállalhatja el a jegyzői tisztet, mire új választás ejtették meg, dr. Urszinyi Gyula 11 szavazattal megválasztott jegyzővé. Pénztárnokká dr. Szabó Károly 24 szavazattal választották meg.

A választmány tagjaiva: dr. Zehery István 19, dr. Kres Gyula 18, dr. Pösch Dezső 18, dr. Kengyel János 16, dr. Tóthy János 16, dr. Mesko Miklós 16, dr. Schwirian János 14, dr. Lichtschein Adolf 14, dr. Fodor Béla 12 szavazattal.

A választások megejtése után dr. Urszinyi Gyula jelentkezett szólásra s az orvos-szövetség feladatairól, céljáról és működésének irányáról figyelmet keltő értekezésben emlékezett meg. A szövetség működése, szerinte csak úgy lehet jótékony és sikeresen gazdag, ha első sorban a körorvosi intézmény államosítását, a járásorvosok fizetésjavítását s a közegészségügynek a közigazgatástól teljesen függetlenné tételét keresztülviszi, s arra

aki szalonnát pirított. Mikor odaért, lekukorodott ő is a tűz mellé és a kezeit melengette.

— Fazik keed?

— Fázok ám hé, szürbe háltam az éjszaka, átfáztam.

— Keed szürben hált?

— Abba' hé, abba'. A tavaszon ellopták a subámat, azóta meg még az Isten nem adott rávalót.

Kettős Antal a szemébe nézett az öregnek, az megállta a nézést nagyon.

— Vigyázz hé, megég a szalonnád . . . Hanem hát azért gyüttem, hallod-e, hogy az a suba, akin ülsz, az az én subám, édes öcsém. Már akár te loptad el, akár más, de ez az.

A tolvaj felugrott, elhajtotta a kenyert, szalonnáját, fölkapta a tolokaszáját.

— Elmenjen ked innen, Márton bácsi, mer' úgy vágom keedet fejbe, hogy az életbe többet senkit se mond tolvajnak.

Amott odébb a három Sarudi gyerek fölállt. Az öreg meg csak melengette a kezeit tovább.

— Hallod-e Antal, nézd ehun van a három fiam, azok téged, ha csak egyet odapillantok, ilyen tözekek tesznek, nézd, mint ez, akivel tüzelsz. Hanem én nem akarom, hogy ide gyűjjenek. Se neked édes öcsém, artani nem akarok, mert sok gyereked van, hát csak kerülj odább fiam, a sabámat meg majd elviszem.

— Mégis itt van kend?

— Itt öcsém, de még mindjárt. Csak azt akarom még mondani, hogy én nem bánom, ha szépen ide nem adod is a subámat. Hanem kajátok egyet, arra itt lesz ötven ember mindjárt. Azok majd segítenek fölfejtetni annak a te subádnak a nyakvarrását, abban oszt benne lesz, hogy ki s kinek, hol, mikor csinálta . . .

A tolvaj leeresztette az ütőre fogott tolokaszát, majd a hóna alá esapta, aztán a karjára akasztotta a kenyeres tarisznyát és megindult egy szó nélkül a vágni-való nyilása felé. Sarudi Márton pedig a nyakába kerítette a subáját.

. . . Pedig egy árva betű nem sok, annyi se volt annak a nyakvarrásában!

törekszik, hogy az orvosok iránt a nép bizalmát megszerezze, azt lehetőleg fejlessze. Erre nézve jelentékeny tényező szerinte a népszerű felolvasások tartása: a fertőző s egyéb betegségek ismertetése, az egészségügyi rendeletek és intézkedések megmagyarázása. A szövetség egyik eminens feladata, hogy a törvény által nem korlátozható népkuruzslás és az intelligens kuruzslók működésének útját vágja, a betegek hiszékenységre basírozott s azok félrevezetésére és kizsákmányolására való speciális reklámhirdetéseket ellen küzdjön s tiltassa be a speciálisnak nevezett gyógyászati orvosi rendelőny nélkül való kiadását. Az orvosokkal való szoros kapcsolat folytatása magánbetegségek pénztárai orvosságait a szövetség tagjainak ne vegyék fel stb. A közegészségügyi közigazgatás rendezését is föltétlenül szükségesnek tartja a szó, s nézete szerint az volna helyes, ha a járóorvos a közigazgatás egészségügyi hivatalnokává volna, ki magángyakorlatra is jogosítottnak, de a szolgabíró mellé lenne rendelve: ettől függetlenül, önálló hatáskörrel működő s büntetési joggal is felruházottnak. Ezzel szemben kötelessége volna a néppel az orsz. közegészségügyi tanács által kiadott egészségügyi óvrendszabályokat alaposan megismertetni, hogy a nép azok jó intenczióit megértse és a rendeleteket betartsa. Ily módon gátat lehetne vetni a roncsoló toroklob, tüdővész stb. terjedésének. Ohajtáná, hogy az országos orvosi szövetség központja szükségesnek mutatkozó és ezélszerű intézkedések foganatosítására felhívassék.

Elnök köszönetet mond a tartalmas előadásért s az elmondottakat alkalomadtán — mikor már a szövetség az akciói terére lép — a központnál megfontolás és kellő foganatosítás végett felterjeszti.

A közgyűlés után a „Három Rózsa” éttermében ebédre jöttek össze s itt a szövetség új elnökét többször lelkesen éltették.

Hírek és vegyesek.

Herczegi adomány. Ö királyi Fensége Fülöp Szász Cöbuz Gothai herceg az építkező balogi ev. ref. egyháznak fedenyagokban 87 frt 20 krt adományozott. Mi, a kik a szeretet áldozataiból építgetjük egyházainkat, hálás szívvel köszönjük meg a nyilvánosság előtt is e jótéteményt egy is, mint a közművelődési intézmények lelkes pártolásának szép bizonyágát. *Csabay Pál*, balogi ev. ref. lelkész.

Kinevezés. A m. kir. pénzügyminiszter *Kundrák* Endre tornallyai díjas gyakornokot a miskolci kir. adóhivatalhoz ideiglenes minőségű adótitkárul nevezte ki.

Ügyvédi kamara. A miskolci ügyvédi kamara közbírré teszi, hogy Textorisz Andor nagy-rőcei ügyvéd saját kérelmére, az ügyvédek lajstromából töröltetett, és hogy iratait dr. Hozácy Ferenc nagy-rőcei ügyvédnek adta át.

A „Fehér-Kereszt” egylet választmánya folyó hó 11-én ülést tartott s azon *Hámos* László főispán is résztvett.

A vármegyei közigazgatási bizottság f. hó 10-én *Hámos* László főispán elnöke alatt ülést tartott, melyen a szokásos módon referáltak a hivatalos ügymenetokről, a vármegyei egészségügyi és tanügyéről, közbiztonságáról stb. A közlekedési ügyek előadója több közlés behajthatlan utadójának törlesztől referált, s közölte a kereskedelemügyi m. kir. miniszter körrendeletét, mely szerint a tőkekamat és járadékadó után utadó nem vetendő ki. A jelentések tudomásul vétettek.

Papválasztás. A gömörpányiti ág. ev. egyház, Chalupa János jeles képzettségű pozsonyi segédlelkészt, megyénk szülőföldjén a múlt esztendőben tartott egyházi közgyűlésében egyhangulag választotta meg lelkészévé.

A miniszter köszönete. A vallás- és közoktatásügyi miniszter a rimaszombati takarékpénztár igazgatóságának közoktatásügyi czélfelra tett száz forintos adományaért köszönetét nyilvánította.

Bűvés- és spiritista-estély. A rimaszombati polgári olvasókör javára, annak dísztermében folyó hó 16-ik napján (vasárnap) a magasabb bűvészet és spiritizmus köréből *Tolnai Simon*, a „Bűvészet könyve”-nek írója s a „Bűvészet és Spiritizmus” című szaklap szerkesztője Budapestről, rendkívül nagy előadást tart, melyre a n. é. közönséget falragaszok útján meghívja a rendezőség. Az előadás kezdete esteli 8 órakor. Belépti-jegyek csak korlátozott számban adtak ki s előre vált-hatók özv. Miskolczy Istvánné czukrászdájában és az egy-leti helyiségben. I. rendű ülőhely 60 kr. II-od rendű ülőhely 40 kr. Allóhely 40 kr. Deákjegy 20 kr. Felül-fizetések a jótékonyczélfelra való tekintetből köszönettel fogadtatnak s hirlapilag nyugtáztatnak. Músor este a pénztárnál kapható. — Felhívjuk a közönség érdeklődését e sok élvezetet ígérő estélyre, s kérjük, hogy jegyekről idejekorán gondoskodják. Az előadás után a kör helyisé-geben társas-vacsora lesz.

A közoktatásügyi miniszter köszönő levele. Dr. Wlassics Gyula azon alkalomból, hogy a gömörme-gyei általános tanítóegyesület tiszteletbeli tagjává választott s neki az erről szóló diszokmány megküldetett, következő meleg hangu levelet intézte az egylet elnök-ségéhez: „Igen tisztelt Elnök ur! Kézhez vettem a gömörme-gyei általános tanítóegyesület diszokmányát, mely-ből örömmel értesültem tiszteletbeli taggá történt megvá-lasztásáról. Kérem az Elnök urat e megtisztelő ki-tüntetésemért fogadja és az egyesület minden egyes tagja előtt toln ácsolja hálás köszönetemet Tisztelettel Wlassics.”

Drágasági pótlék. A kereskedelemügyi magy. kir. miniszter az állami utiöröknek drágasági pótlék cím-én a téli hónapokra — november-től áprilisig — havon-ként 2 frtot utalványozott és utasította a kir. államépítészeti hivatalt, hogy az állami utiörököt erről értesítse. Vajon visszhangra fog-e találni ezen szép példa hazánk tör-vényhatóságainak?

Kántorok versenye. Említettük, hogy a hely-beli ág. hitv. evang. egyháznál üresedésben lévő kántor-és hittanítói állás betöltése czéljából hirdetett pályázat lejártá után, az említett egyház múlt évi december hó 19-ikén tartott gyűlésén a 15 jelentkező közül négyet, e hó 9-ikére meghívott próbatételre. A négy jelölt névsze-rint *Hujbert József* (Levél), *Csizmadia Ferenc* (Beled) *Keller Sándor* (Debreczen) és *Szarka János* (Mező-Be-rény) f. hó 8-ikán meg is érkezett s másnap, vasárnap, isteni tisztelet végeztével a fenti sorrendben tettek bi-zonyoságot készültsegükről *Kubinyi* Aladár felügyelő,

Glauf Pál lelkész, a presbiterium s rendkívül nagy számu közönség előtt a templomban. A négy kiválasztott pályázó orgona-játéka és éneke valóságos egyházi konz-ert színvonalra emelkedett s magas fokú képzettségük-ről oly élénk bizonyoságot mutattak ki, hogy a jelölő bi-zottság, illetve választó közönség feladatát rendkívül meg-nehezítették a fontos kérdésben: kié legyen a győzelmi pálmá? Kívánjuk, hogy az egyházközség szíveshajlatlan ítélteiből kifolyó választási eredmény az állás fontosságá-val arányosan szerencsés legyen. A dél tájon véget ért próba után közebb volt a Széchenyi-kertben, melyen az egyház előkelősége nagy számmal képviselve volt. A szebbnél-szebb pohárköszöntőkkel fűszerezett kitünő ebéd legkedélyesebb hangulattal délután 5 óráig tartott. A kántor-választás napja még nincs kitűzve.

Gazdasági tudósító. A földmivélsügyi magy. kir. miniszter *Kovács* Albert szolnoki lakost, vármegyei gazdasági egyleti titkárt, ki hasonló minőségben vármeg-yeinkben is működött, Szolnok területére állandó gazda-sági tudósítói tiszttel bizta meg.

Az új vasuti összeköttetés végre csakugyan létesült. Folyó hó 10-én, hétfőn délelőtt indult a régóta várt új személyszállító vonat, mely eddig tehervonatként közlekedett. Most néhány személykocsit csatoltak a vonat-koz, s így Feleddel, Tornallyával, Rozsnyóval, Murány-nyal, Rőczével, Dobsinával, Miskolczal ismét van ké-nyelmes összeköttetésünk. A vonat 10 óra 22 p-kor indul.

Szerelmi tragikomédia. Egyik megyebeli köz-ségünkben különös eset fordult elő, mely — mint hall-juk — az egyház beavatkozását is provokálta. A község-ben igen szép tisztet betöltő férfinnak ugyanis, akit a latin közmondás szerint az „istenek gyűlölnék”, megte-tszett az egyházi gondnok felesége. A dolog eddig nem volna különös, mert a csinos legény udvarlását a me-nyeske nem vetette meg; de már az a fura dolog volt, hogy az égő szívű fiatal ember rokonságával együtt be-állított az imádothoz és a férjétől — megkérte a fele-sege kezét. A férj persze tréfára vette a dolgot és sehogy sem akart beleegyezni abba, hogy asszonya más férfiel-menjen s ő árván maradjon. Azonban az epedő szerel-mes egész komolyan fogta a dolgot és fenyegetésekkel akarta megszerezni magának az asszonyt, aki nem tudta, hogy esküjét vagy szívét kövesse-e. Végre a gazda ol-dotta meg a kényes kérdést akkép, hogy — miként a fama beszéli — a fiatal embert pereputyostól kiakolbó-lította, ami nem kis restelkedéssel és boszankodással járt, már t. i. a szerelmes férfi részéről, kit ez a meggyalá-zás annyira dühbe hozott, hogy revolverével lesbe állott a ház körül, s várta, míg a gazda kijön. Ez azonban óvakodott a küszöböt átlépni, a fiatal ember pedig meg-unt az éjjeli strázsát a kemény hidegben, szépen haza-ment és a nagy fagyban megdermedt szívvel és lehűtött érzelmeikkel nyugalomra tért. A falubelieknek esepett sem tetszett ez a korántsem épületes história és — hir szerint — orvoslást is keresnek.

Farsang. A rimavölgyi felügyelő és előmunkás olvasókör saját könyvtára javára Likéren, a tiszti kaszinó dísztermében 1898 évi január hó 22-én zártkörű tánc-vgalmat rendez. Kezdeté 7 órakor. Belépti-díj szemé-lyenként 2 korona. Felülfizetések köszönettel fogadtatnak és hirlapilag nyugtáztatnak.

Mén kiosztás. A magy. királyi állami méntelep rimaszombati osztályán a szomszédos vármegyék állomá-saira való ménkiosztás január hó 28-án lesz. A kiosztásra *Fadallah el Hadad* Mihály alezredes és a földmivélséi miniszterium képviselőjében *Lossonezy* miniszteri tanácsos e hó 27-én városunkba érkeznek. A kiosztásra többen ké-szülnek Borsod, Nógrád, Hont, Abauj-Torna stb. vármeg-yeikből is.

Műkedvelő előadás. A helybeli iparos ifjak önképző egylete f. hó 9-én jól sikerült műkedvelői előadást rendezett. Az előadásról most részletesen nem referál-hatunk, csupán regisztráljuk, hogy a „Kis madaram” cí-mű vígjátékot adták elő szép sikerrel; a jelenvolt közön-ség élénk tetszésnyilatkozatait a szereplők mindannyian jól kiérdemelték igyekvettel és ügyes játékkal. Az előadás után kedélyes táncmulatság következett, melyen a fiatalság ugyanezest kitett magáért!

Ügyvédek sérelme. A „Jog” című szakköz-löny múlt számában közli Gömörvármegye nemrég ki-adott szabályrendeletét, melyben határozottan preicizirova vannak mindazon magánfelek részére végezhető írásbeli teendők, melyekre a községi és körjegyzők vállalkozhat-nak. Ezek többnyire olyan beadványok, kérvények stb. ké-szítésére vonatkoznak, melyeket a törvényekben kisse já-ratos laikus értelmes ember maga is elvégezhet. Miután azonban előfordulhatott, hogy itt-ott ezen beadványok szerkesztéséért drága fizetés követeltek, sőt talán olyan iratok szerkesztésére is vállalkoztak, melyeket rendszerint ügyvédek szoktak végezni, igen ezélszerű és okos dolog volt a vármegyétől, követni a többi vármegyék példáját s megalkotni a szabályrendeletet, melyben megvan álla-pítva, milyen okiratot és milyen árért szabad készíteni a községi- és körjegyzőknek. Az előírt áron magasabb dí-jat a felek nem kötelesek fizetni, s a körjegyzőnek kérni sem szabad, s a megengedett iratoknál kívül más beadv-nyát készíteni a jegyzőknek nem szabad. Csodáljuk, hogy a még törvényerőre nem emelkedett, illetve a mi-niszterium által eddig jóvá nem hagyott tervezetet a „Jog” kifogásolja, s azzal a kommentárral közli, hogy mit szólnak az ügyvéd urak Gömörvármegye ezen intézké-déséhez, melylyel a zugírászatot előmozdítja. Az intézkedés-czélja a határvonal megszáásával épen ellenkező volt, s hisszük is, hogy — ha a miniszterium jóváhagyta a sza-bályrendeletet, az előírt hatáskört egyik községi- vagy körjegyző sem fogja tullepni.

Adomány. Rimaszombati és vidéke jótékony nő-egylet népkönyhájára *Kubinyi Imréné* (Várgede) 1 sonka és 1 zsák babot, *Forster Imréné* 2 zsák burgonyát vol-tak szívesek adományozni, melyekért köszönetet nyilvánít az elnökség.

Nyilvános nyugtázás. Az 1897. évi december hó 31-én a Három Rózsa meg tartott Szilveszter-estélyen a következő felülfizetések történtek: *Samarjay János* 8 frt, *Schulhof Pál* 2 frt, *Lakner Emil* 1 frt, *Molnár József* 1 frt, *Kubinyi Bertalan* 1 frt, *Fritsch Ferenc* 1 frt, *Pollák Béla* 1 frt, *dr. Cziner Miksa* 1 frt. Összesen 16 frt.

Újévi üdvözlöt megváltása. A közművelődési egylet és öngyület javára hozott két forint adománnyal az újévi üdvözlöt utólagosan megváltotta *Marikovszky* Emma uró.

Allamsegély címmel Nagy-Szuháról vettük a következő levelet: „F. hó 7-én valóságos ostromnak volt kitéve a rszombati kir. tanfelügyelőség irodája. Mindenfelől özönlöttek ide az államsegélyezett néptanítók, azon reményben, hogy megkapva az ez évre esedékes összeget, családjaikat megint egy időre a legszükségesebbekkel lássák el. De a mily vigan jöttek, ép oly szomoruan távoztak. Mert miután az iskolászéki elnökök nem terjesztették volt be még a múlt évi iskolai számadásokat, tehát az általok kiadott nyugták nem voltak láttamozhatók. Egyéb-iránt ez alkalommal is volt alkalmunk meggyőződési ar-ról, hogy találkoznak emberek. (Kik azok? *Szerk*) a kik ezen segélyt is megirigylük tőlünk. Hallottunk ilyen forma nyilatkozatokat is: „Ha ha nem kapták volna meg...? Erre csak az a feleletünk, hogy ha nem kaptak volna meg, akkor az egyik fiát, a másik leányát nem iskoláztathat-ják; vagyis másszóval, mi nagyon megiszoktuk már azt, hogy addig takarózzunk, a meddig a pokróczunk ér. — Többek nevében: *Németh János*, tanító.” — Ezen sorokhoz csak azt a megjegyzést fűzzük, hogy a vármegye területén lévő tanítók részére tudomásunk szerint az utóbbi 2 év alatt több mint 30 ezer forint évi államsegélyt eszközölt ki a vármegye. Ez mindenesetre jótétemény! És ezért az iskolászéki elnökök (lelkészek) csak arra vannak köte-lezve, hogy a kezeikhez utalványozott államsegélyről minden év október havában számoljanak be. Aki ezt nem teszi, annak nyugtája a következő évre a szabályok értelmében nem láttamoztatik és ezen kívül ellenében még más megtorló intézkedések is foganatba vétetnek.

Mulatság Putnokon. A putnoki önkéntes tűz-oltó egylet saját pénztára javára, a „Vám” vendéglő nagy termében, 1898. január 16-án, monologgal és szavalattal egybekötött zártkörű táncvgalmat rendez. Belépti-díj: személyenként 70 kr. családjegy (3 személyre) 1 frt 80 kr. Felülfizetések a jótékony czél iránti tekintetből, hálás köszönettel fogadtatnak. Kezdeté este 8 órakor.

Boldog falusiak. Állami életünk dicsőséggel teljes ezredik esztendőjében fináncz kapacitások kieszel-ték az ugynevezett millenniumi koronákat, melyeket akkor csinos plüss-és bársonyokokban egy forintért árusítottak el. E koronákból valószínűleg többet vertek, mint amenny-nyire szüksége volt a nemzet ama boldog fiainak, kik fölösleges pénztiket a ládafiában megörzik örök emléke-zetnek okáért, mert a folyó újév első napján még a rima-zombati adóhivatal is millenniumi érmeikkel fizette ki az állam hivatalnokait, — melyek azóta tokostól együtt vá-roslunkban forgalomban vannak ötven krajczárnyi értékben. Történt, hogy egyik pénzügyi tisztviselőnek va-lami dolga akadt a megye éjszakai részében s a fuvaros-nak, ki őt Betlérbe szállította, két millenniumi koronát is adott. Visszatérőben a kocsis megszomjazván, beáll-i-tott a falu koresmájába, hol az ő kupicza pálinkáját egyik millenniumi koronával fizette meg. A koresmárné azon-ban szemügyre vette a furcsa pénzt, s abban a hitben, hogy a kocsis őt meg akarja csalni, visszadobta a kor-onát. A paraszt megvakarta a fejét, kieserelte a rosz pénzt, de nem állhatta meg, hogy az uradalom egyik tisztviselő-jének el ne panasolja, hogy egy úr őt mennyire meg-esalta. A millenniumi koronákat a tisztviselő sem ismerte föl, de megsajnálva a parasztot, a két darab érem helyett két új koronát adott neki, a rosznak vélt pénzeket pedig az ablakon kidobta. Boldog falusiak, kik távol a világ zajától, a pénzt úgy dobálják, mint a fületlen ólompty-két! Világlátottabb emberek még az igazi rosz pénzt is örzik egy darabig, abban a hitben, hogy majd csak akad gazdája s megesik, hogy a régi negyed forintosok a koronákkal összekeverednek. De az is megeshetik, hogy a Betlérben eldobott homályos veresü érme pár év múlva, mint avar leletek, a nemzeti muzeumba fognak kerülni.

Új irodalmi részvény-társaság. A főváros-ban „Mátyás király népirodalmi részvény-társaság” van alakulófélben, melynek czélja, hogy a magyar irodalmat megismertesse a néppel, és megnyerje a népet az iroda-lomnak. A társaság élén állanak: dr. Jókai Mór, Je-szenszky Danó, Feszty Árpád, Pósa Lajos, Bársony Ist-ván, Rákossy Viktor, Záborszky Gyula, Petrovits László, Rauchbauer Károly. A részvények jegyzésére küldött alá-írási ivhez mellékelve van Kossuth Lajosnak *Bodon* József-hez, az akkori „Mulattató Ujság” szerkesztőjéhez 1879-ben a népirodalomról irt szép levele.

Csáky Albin grófnó mint Heine-fordító. Legnépszerűbb mágnásasszonyaink egyike Csáky Albin grófnó több Heine verset fordított s azokat el is szavalta a poliklinikai egyesület e heti estélyén. E fordításokkal is megmutatta a nemesszívű grófnó, hogy nemcsak ked-velességgel és szeretetreméltósággal, hanem poeta lelké-vel is első a mi mágnásvilágunkban. Egyikét a sikerült fordításoknak e heti számában legkedveltebb szépirodalmi hetilapunk az „Ország-Világ” közli. Ez is mutatja, hogy ez az előelő hetilap mennyire siet a hét aktualitásait meg-szerezni és közzéadni, mert hisz a most vasárnap közölt verset Csáky Albinné két nappal ezelőtt szavalta. E szép verstől eltelve a fűzet tele van gyönyörű illusztrációk-kal, kedves olvasmányokkal, ugy hogy kedvesebb és jobb olvasnivalót nem tudnók olvasóink figyelmébe ajánlani. Az „Ország-Világ” előfizetési ára ugedyvére 2 frt, a most belépő előfizetők ingyen kapják meg a pompás ki-állítású irodalmi almanacht, ezeknek előszavát Jókai Mór írta. Mutatványszámokat kívánatra ingyen küld a kiadó-hivatal, a mely Hold-utca 7. szám alatt van.

A magyar nép multja és jelene. Benedek Elek e nagyszabású, az Athenaeum kiadásában megjelenő munkájának épen most megjelent ötödik fűzetében a tatárjárás utáni szomorú korszak-ot, majd a főnemesség szertelen elhatárolódását, a királyi tekin-telv meggyengülését és újból való megerősítését rajzolja. Bárhol csábítatná is a szerzőt az érdekesebbnél érdekesebb történeti ese-ményekre való elmélyedés, sohasem tévesztí szíve elől tulajdonképeni czélját, mely a magyar nép helyzetének hű visszatükörzése. Akár az oligarchák győzelmeskednek, akár a király kerül felül, a nép marad a mi volt: jog nélküli igát vonó rabszolga. Helvétének, sorsának változása a nagyon rosz és a kevésbé rosz fogalmi kö-zött mozog csak. Kun László korhely-uralmát a paraszt s nyilj meg első sorban és igavonó barnok híján, maga kénytelen a kétkerekű taligát vonni és a Németújvári bárók, a Csák Máték, a Hunt-Páz-mánok rabló hadjáratai, fosztogatásai szintén a jobbgy-népet teszik első sorban földönfutóvá. Megkapó erővel, drámai mozgalmassággal festi Benedek e harezokat, e küzdelmeket és szívünket, lelkünket fejedalom fogja el a szegény nép e sanyargatásának láttán és meg nem szűnő jalkiáltásának hallatán. Ez érdekes, szomorú, de költői jelenetekben oly gazdag korszak leírásában, a maga teljes fényében megnyilatkozik Benedek stilművészete, mely minden árnyalathoz, minden hangulathoz megtalálja a legszínezőbb, a legjellemzőbb ki-fejezést. A színes műmelléklettel és számos szép képpel díszített fű-zetnek ára 30 kr.

Felelős szerkesztő: LUKÁCS GÉZA.

CSOKROK!

A farsang beálltával tisztelettel hozom Rimaszombat város és vidéke n. é. közönségének tudomására, hogy **báli-, menyasszonyi-, eljegyzési-, név- és születésnap, kézi, mell- és másféle csokrokat** izlésesen kiállítva, a legújabb divat vagy a megrendelő kívánsága szerinti alakban a legutányosabb árak mellett, mindenféle nagyságban készítek.

Együttal felajánlom szolgáltatást termeknek bármikor alkalomra való díszítéséhez úgy helyben, mint vidéken ujhollandi növényzettel.

Ugyanitt igen szép virágzó jácintusok olesón kaphatók.

Számos megrendelést kérve, magamat a nagyérdemű közönség jóakaratu pártfogásába ajánlva, vagyok

Rimaszombat, 1898 január hó.

Kiváló tisztelettel

MICHNAY PÁL,

városi műkertész.

1—*

Hirdetmény.

3461. sz. — A rimaszombati kir. törvényszék mint telekkönyvi hatóság közhírré teszi, hogy a **magy. kir. államkincstár** végrehajtónak **Simon István** végrehajtást szenvedő elleni 10 frt 30 kr s jár. iránti árverési ügyében a végrehajtási árverést az 1881. évi 60. t.-cz. 144. § s következő §§ ai értelmében a rimaszombati kir. törvényszék területén lévő Serke községben fekvő s a 137. számú tjkvben A L 1—19. sorszám alatt foglalt 1/4-ed urbéri telekből végrehajtást szenvedő Simon István B 2 alatti 1/3-ad résznyi birtokjuttalékára a 319 frt kikiállítási árban azonban a b. I alatti a 21174887. számú végzéssel özvegy Simon szül. Szász Borbála javára bekebelezett özvegyi jog épségben tartása mellett a fent megállapított kikiállítási árban elrendelte s annak hivatalból leendő megtartására határnapul **1898. évi márczius hó 9-ik** napjának d. e. 10 óráját Serke községben a bíró házához tűzte ki, mely alkalommal a kérdéses ingatlanok beesáron alól is elfognak adatni.

Árverezni szándékozók tartoznak a kikiállítási ár 10 %-át azaz 31 frt 90 krt készpénzben, vagy az 1881. évi 60. t.-cz. 42 §-ban jelzett és az 1881. évi november hó 1-én 3333. sz. alatt kelt igazságügyminiszteri rendelet 8. §-ban kijelölt óvadékképes értékpapírban a kiküldött kezéhez letenni, avagy az 1881. évi 60. t.-cz. 170. §-a értelmében a bánatpénznek a bíróságnál eléleges elhelyezéséről kiállított elismervényt az árverés megkezdése előtt átszolgáltatni.

Rimaszombati kir. törvényszék mint tkvi hatóság.

Rimaszombat, 1897. évi december hó 20-án.

Altdorffer, kir. tszéki bíró.

Özv. KOVÁCS ZSIGMONDNÉ cipész üzlete

Rimaszombat, Fötér, saját ház.

Tisztelettel hozom a n. é. közönség tudomására, hogy a **téli idényre** óriási választéka érkezett meg raktáromra a legkülönfélébb **divatos férfi-, női- és gyermeklábbelieknek**, — s midőn az eddiginél is sokkal nagyobb és választékosabb **téli cipő áruraktáramat** a mélyen tisztelt vevőközönség jóindulatú pártfogásába ajánlom, bátorodom egyúttal szíves tudomására hozni, hogy **vadász-botosok, vadász-bakancsok, vízhatlan bagaria-csizmák**. — valamint az oly sokszor — úgy egészségi szempontból és kényelem tekintetéből — kidicsért és az orvosi kar által célszerűnek elismert **asbeszt talpbélést** állandóan tartom raktáron, — ugyszintén **gyermekcipő-raktáramat** is gazdagítottam egy új találmánnyal, s ez a **patent orr**, melynél a cipő orrának elkopása határozottan ki van zárva.

Továbbá nagy raktárt tartok a **saját műhelyemben készült**, — valamint **karlsbadi, bécsi és budapesti** mindenféle férfi-, női és gyermek-lábbeliektől is.

Mérték szerinti rendelések — kívánsághoz képest — pontosan, a legjobb anyagból **juttányos áron** műhelyemben készíttetnek szabaszom **Uhrin János** szakavatott vezetése alatt, ki üzletében már 12 év óta sikeresen működik s állandólag van szerződötve.

Magamat és üzletemet a n. é. közönség megtisztelő jóakarataiba ajánlva, maradtam

Rimaszombat, 1897. november hó.

Kiváló tisztelettel

Özv. Kovács Zsigmondné.

5—*

Eladó birtok.

Rimaszombatban, a Báthory Ferencz-féle tagbirtok, 40000 □ öl, — eddig mindig házilag kezeltetett, kitűnő gyümölcsös és szőlőültetvényekkel s megfelelő gazdasági épületekkel ellátva, szabad kézből eladó. Bővebb értesítés a **tulajdonosnál** vagy **Süteo István** ügyvédnél szerezhető.

1—3

Hirdetmény.

728. sz. — Alulírt bírósági végrehajtó az 1881. évi LX. tez. 102. § a értelmében ezennel közhírré teszi, hogy a rimaszombati kir. járásbíróság 1897. évi 3717. számú végzése következtében **Institórisz Endre ügyvéd** által képviselt **ifj. Osztricza Márton s társai** javára **Bitala Mátyás s társai** ellen 456 frt 50 kr. s jár. erejéig fogatosított kielégítési végrehajtás útján lefoglalt és 490 frtra becsült lovak, ökrök, szekerek, szecskavágó-gépből álló ingóságok nyilvános árverésen eladatnak.

Mely árverésnek a rimaszombati kir. járásbíróság 6106/1897. sz. végzése folytán 456 forint 50 krajczár tökéketelés, ennek 1896. évi szeptember hó 29-ik napjától járó 5% kamatai, eddig összesen 68 frt 29 krtban bíróság már megállapított költségek erejéig Kokován, a városházánál leendő eszközlésére **1898. évi jan. hó 24-ik** napjának délelőtti 10 órája határidőül kitzetetik és ahhoz a venni szándékozók oly megjegyzéssel hivatnak meg. hogy az ériettelt ingóságok az 1881. évi LX. t.-cz. 107. és 108. §-a értelmében készpénzfizetés mellett, a legtöbbet ígérnek beesáron alul is elfognak adatni.

Kelt Rimaszombat, 1898. évi január hó 9-én.

Gasko, kir. jbir. végrehajtó.

The Continental
Bodega Company.

Valódi hamisítatlan
külföldi borok

• Portbor •
• Sherry •
• Madeira •
• Marsala •
• Malaga •
• Tarragona s. a. t. •
Legjobb
bevásárlási forrása

Raktár:

RIMASZOMBATBAN

KOHN ADOLF

úrnál. 14—20

Fital leányokat

könnyű szobai munkára — magas fizetés mellett — felvesszünk, esetleg szolid munkásaladoknál elhelyezésükről is gondoskodunk.

Betegség esetén az orvost és gyógyszereket a gyár fizeti. Ajánlatok az **uj-antalvölgyi üveggyárnak**, Uj-antalvölgy, (u. p. Kokova) czimzendeők.

1—3

Hirdetmény.

5043. szám. — A rimaszombati kir. törvényszék, mint telekkönyvi hatóság közhírré teszi, hogy **Gortva-puszta** telekkönyve birtokszabályozás következtében 1869. évi 2379. és illetve 1890. évi 20320. számú igazságügyi miniszteri rendelet értelmében átalakítottik és ezzel egyidejűleg mindazon ingatlanokra nézve, a melyekre az 1886. évi XXIX. az 1889. XXXVIII. és az 1891. XVI. törvényekkel a tényleges birtokos tulajdonjogának bejegyzését rendelik, az 1892. XXIX. törvényekben szabályozott eljárás a telekgyűjteményi bejegyzések helyesbítésével kapcsolatosan foganatosítottik.

E czélból az átalakítási előmunkákat hitelesítésre és a helyszíni eljárás a nevezett Pusztán **1898. évi febr. 18. napján fog kezdődni** ennél fogva felhivatnak.

1. Az összes érdekelt felek, hogy a hitelesítési tárgyalásra személyesen vagy meghatalmazott által jelenjenek meg és az új telekkönyvi tervezet ellen netaláni észrevételeiket annál bizonyosabban adják elő, mert a régi telekkönyv végleges átalakítása után a téves átvezetésből eredhető kifogásokat jóhiszemű harmadik személyek irányában többé nem érvényesíthetik.

2. Mindazok, kik a telekgyűjteményben előforduló bejegyzésekre nézve okadatolt előterjesztést kívánnak tenni, felhivatnak, hogy a kiküldött kir. tszéki bíró előtt a kitzűtt határnapon kezdődő eljárás folyama alatt jelenjenek meg és az előterjesztéseiket igazoló okiratokat mutassák fel.

3. Mindazok, kik valamely ingatlanokhoz tulajdonjogot tartanak, de a telekkönyvi bekebelezésre alkalmas okirataik nincsenek, hogy az átíratásra az 1886. XXIX. t.-cz. 15—18 és az 1889. XXXVIII. t.-cz. 5, 6, 7. és 9. §-ai értelmében szükséges adatokat megszerezni iparkodjanak és azokkal igényeiket a kiküldött előtt igazolják, vagy oda hassanak, hogy az átruházó telekkönyvtulajdonos, az átruházás lérejöttét a kiküldött előtt szóval is ismerje el és a tulajdonjog bekebelezésére engedélyt nyilvánítsa, mert különben jogaikat ezen az uton nem érvényesíthetik és a bélyeg és illeték elengedési kedvezményétől is elesnek.

4. Azok, kiknek javára tényleg már megszünt követelésre vonatkozó zálogjog, vagy megszünt egyéb jog van nyilvankönyvileg bejegyezve, ugyszintén az ily bejegyzésekkel terhelt ingatlanok tulajdonosai, hogy a bejegyzett jognak törlesztését kérelmezzék, illetve hogy a törlesztési engedély nyilvánítsa végett a kiküldött előtt jelenjenek meg. mert ellenesetben a bélyegmentesség kedvezményétől elesnek.

Kir. törvényszék mint telekkönyvi hatóság.

Rimaszombat, 1898. január hó 1.

1—3

Altdorffer, kir. tszéki bíró.

Új üzletmegnyitás.

Van szerencsém a n. é. közönség becses tudomására hozni, hogy **Rimaszombatban, Kossuth-utca 6. szám alatt** a mai modern igényeknek megfelelő

kárpitos bútor üzletet

nyitottam. Számos éveken át a **főváros** legelső műhelyeiben, mint művezető működtem, azon szerencsés helyzetben vagyok, hogy **saját készítményű** kárpitos munkáim úgy jóságukra és csinos kiállításukra, valamint olesóságra nézve a legnagyobb versenyt kiállják. — Raktáron tartok és készítek **salon garnitúrákat, ebédlő, szőnyeg, diván, ottomán, nyugágyak és bőrdíván, afrik és lőszőr matraczokat, összehajtó vasszekrény-ágyakat, kárpitozva stb. stb., továbbá elvállalok minden e szakmába vágó kárpitos és díszítő munkákat, a legolesőbb árban!**

Midőn ezt a nagyérdemű közönséggel tudatom, egyszersmind kérem, hogy új üzletemet becses megrendelésükkel minél tömegesebben látogassák.

Ugyanitt egy tanuló felvétetik!

3—*

Teljes tisztelettel

WAHL S. SZILÁRD,

kárpitos és díszítő.

Hirdetmény.

124. sz. — **Dobsina** rend. tanácsu bányaváros a tulajdonát képező s villamos világításra berendezett világhírű **jégbarlangját** a villamos **gépházzal**, továbbá a jégbarlang tövébe felépült **új vendéglővel, fürdővel, turista-házzal, kis korcsma és barlangvezetői lakkal**, valamint az ezekhez tartozó mellék- és gazdasági épületekkel együtt

az **1899. év május 1-től számítandó legalább hat évre**, s ha esetleg ott valaki fürdőtelepet vagy egyéb megfelelő vállalatot létesíteni akarna, **hosszabb időre is bérbé adja.**

Bérbe venni óhajtok kötelesek az általuk felajánlott évi bérösszegnek 10%-át készpénzben vagy óvadékképes állampapírokban ajánlataikhoz mellékelni, mivel ellenesetben figyelembe vehetők nem lesznek. Az írásbeli zárt ajánlatok beadására az **1898. évi április hó 30-ik napja** tüzetik ki véghatárnapul, s alulírott polgármesteri hivatalhoz beküldendő.

Dobsinán, 1897. november hó 3-án.

Utánnomat nem díjaztatik!

SZONTAGH BÉLA, polgármester.

3—3